

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Бабарика І.Я.

студентка,

Науковий керівник: Михайленко О.В.

доцент, кандидат економічних наук,

Національний університет харчових технологій

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Грошові кошти є найціннішими активами суб'єкта господарювання незалежно від його виду діяльності. Грошові кошти – найбільш ліквідна частина поточних активів – є складовою оборотного капіталу. До грошових коштів відносяться гроші в касі, на розрахункових, поточних, спеціальних, валютних і депозитних рахунках. Саме грошові кошти та їх еквіваленти, як найважливіша ланка системи кругообігу ресурсів, формують базис для підвищення платоспроможності підприємства. На сучасному етапі коли у більшості підприємств грошових активів не вистачає, здатність підприємства виживати напругу залежить від вміння аналізувати та управляти грошовими потоками. Тому ефективна організація обліково-аналітичного забезпечення руху грошових коштів в управлінні діяльністю підприємства є одним із основних заходів запобігання банкрутства підприємства.

Під час господарської діяльності у підприємства виникають найрізноманітніші господарські зв'язки і розрахунково-платіжні відносини з постачальниками матеріальних цінностей, підрядчиками, покупцями і замовниками своєї продукції, транспортними організаціями, фінансовими установами, працівниками фірми та іншими (як юридичними так і фізичними) особами. Кошти, що їх використовують для розрахунків, виконуючи функцію міри вартості, засобу обігу, засобу платежу, здійснюють безперервний кругообіг (гроші – запаси – виробництво – готова продукція – гроші), повертаються при цьому до своєї первісної форми у вигляді виручки після реалізації продукції, тобто у вигляді грошових коштів.

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» під грошовими коштами розуміють готівку, кошти на рахунках в банках і депозити до запитання. Готівка (готівкові кошти) – це грошові знаки національної валюти України – банкноти та монети [1].

Платежі готівкою підприємств, підприємців і фізичних осіб за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги) і за операціями, які безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна, називаються готівковими розрахунками.

Для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів у касі підприємства призначений активний рахунок 30 «Каса», який має такі субрахунки:

301 «Каса в національній валюті»;

302 «Каса в іноземній валюті».

За дебетом рахунка 30 «Каса» відображається надходження грошових коштів до каси підприємства, по кредиту – виплата готівки.

Розрахунки можуть здійснюватися не тільки в готівковій, але й в безготівковій формі. Безготівкові розрахунки – це перерахування грошових коштів з рахунку підприємства-платника на рахунок підприємства-отримувача.

Для обліку наявності та руху грошових коштів, що знаходяться на рахунках у банках, передбачений активний рахунок 31 «Рахунки в банках», який має такі субрахунки:

- 311 «Поточні рахунки в національній валюті»;
- 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»;
- 313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»;
- 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті».

За дебетом рахунка 31 «Рахунки в банках» відображається зарахування грошових коштів на поточний рахунок підприємства, по кредиту – їх використання [2].

Дані про рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності відображаються в Звіті про рух грошових коштів. Метою складання Звіту про рух грошових коштів у є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їхніх еквівалентах за звітний період.

Аналіз руху грошових коштів за видами діяльності здійснюється за даними форми 3 «Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)» або форми 3-н «Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)».

У цьому звіті міститься інформація про грошові потоки підприємства за звітний період. Рух коштів відображається у звіті за трьома видами діяльності: операційної, інвестиційної та фінансової. Аналіз руху коштів у розрізі окремих видів діяльності підприємства дає можливість оцінити, з яких джерел надійшли ці кошти, які напрямки їх використання, чи вистачає власних оборотних коштів підприємства для інвестиційної діяльності. Аналізуючи рух коштів за видами діяльності, можна додатково відповісти ще й на такі запитання: чи може підприємство розраховуватись за своїми поточними зобов'язаннями чи вистачить одержаного прибутку для обслуговування поточної діяльності підприємства.

Аналіз руху коштів передбачає розрахунок передусім сум надходжень та витрат у розрізі окремих видів діяльності, визначення загального залишку коштів на підприємстві за звітний період, порівняння даних звітного періоду з попереднім, вивчення причин зменшення надходжень і збільшення витрат [3].

Зовнішній аудит виконують аудиторські фірми за договорами із замовниками. Відповідно до цих договорів замовник надсилає аудиторській фірмі замовлення, в якому визначає конкретні питання для вирішення аудитом.

Внутрішній аудит здійснюється спеціальним структурним підрозділом підприємства або його робітниками, безпосередньо підлеглими керівництву підприємства. Внутрішні аудитори окрім основної діяльності – удосконалення системи обліку та внутрішнього контролю на підприємстві – можуть виконувати також спеціальні завдання керівництва підприємства. Внутрішній аудит аналізує ситуацію ризику і застерігає від банкрутства, використовує ноу-хау для збільшення прибутку й ефективності нової технології, вживає заходів, що сприяють фінансовій діяльності підприємства.

Метою аудиту операцій з коштами, іншими активами та стану розрахунків є встановлення достовірності даних щодо наявності та руху грошових коштів, повноти і своєчасності відображення інформації в зведених документах та облікових регістрах, правильності ведення обліку грошових коштів і розрахунків відповідно до прийнятої облікової політики, достовірності відображення залишків у звітності господарюючого суб'єкта [4].

Список використаних джерел:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

2. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

3. Аналіз діяльності підприємств та банківських установ : економічний, фінансово-інвестиційний, стратегічний : Підручник / Л.М. Чернелевський, Н.Г. Слободян, О.В. Михайленко. – К. : «Хай-Тек-Прес», 2009. – 640 с.

4. Чернелевський Л.М., Беренда Н.І. Аудит : Теорія і практика. : Навч. посіб. – К. : «Хай-Тек Прес», 2008. – 560 с.

Кощинець М.І.

аспірант,

Науковий керівник: Пилипів Н.І.

доктор економічних наук, професор,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ОБЛІК В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Напрямок дослідження є актуальним, так як на даний час в Україні активно відбувається встановлення інформаційних систем для бухгалтерського обліку. Існують різні види інформаційних бухгалтерських програм і різні ідеології щодо створення такого класу програм, але їх поєднує певний перелік функціональних можливостей, які регламентовані чинним законодавством України [1, с. 161].

Основними недослідженими питаннями при дослідження окресленої проблематики є структуризація та вироблення загального та універсального алгоритму побудови інформаційних систем бухгалтерського обліку. Поняття «Інформаційна система бухгалтерського обліку» потребує чіткого та повного визначення, так як деякі вчені вкладають в це поняття різне визначення: за думкою одних вчених інформаційна система бухгалтерського обліку це система інформаційного забезпечення процесу обліку (первинні документи, реквізити, звіти тощо), а за думкою інших вчених інформаційна система бухгалтерського обліку це система із застосуванням комп'ютерної програми бухгалтерського обліку.

Комп'ютеризація обліку та звітності обумовлює розвиток теорії і практики за для усунення існуючих проблем. На сьогодні, науковці не дійшли єдиного висновку щодо категорійного визначення суті обліку та контролю в умовах комп'ютеризації, їхніх функцій та базових принципів. Також відсутні єдині методологічні й методичні основи обліку [2, с. 412]. Не сформованою наразі залишається загальна концептуальна основа формування комп'ютеризованої інформаційної системи обліку і звітності, а також її аналізу й контролю в системі казначейства. Особливо важливо врахувати при цьому управлінські потреби й запити, оскільки забезпечення оперативності впливу на ті чи інші процеси (зокрема фінансове забезпечення) дає змогу обрати найбільш ефективний варіант дій і досягти раціонального використання державних ресурсів.

Вирішення останньої проблеми потребує врахування витрат на такі основні складові формування комп'ютеризованих систем, як організаційне, програмне й технічне забезпечення. Враховуючи те, що у більшості суб'єктів державного сектору (особливо великих) питання комп'ютеризації формування інформаційних потоків з управління фінансовими та усіма іншими ресурсами практично вирішені, то може лише йтися про удосконалення (розвиток і модернізацію) наявних систем.